

Nr 527

Av herr Ohlin m. fl., angående de s. k. schablonavdragen vid inkomstbeskattningen, m. m.

I särskild motion framlägger vi förslag om den allmänna omsättningskattens slopande fr. o. m. den 1 januari 1961. För att täcka den brist i budgeten som härigenom skulle uppstå framlägges från vår sida i skilda motioner förslag till besparingar och andra budgetförstärkande åtgärder. Som ett led häri har vi redan vid föregående års riksdag framhållit, att en justering av de s. k. schablonavdragen vid beskattningen kunde företagas.

Vi erinrar om att taxeringsmyndigheternas erfarenheter av schablonavdragen inte visat sig medföra den förenkling av taxeringsarbetet som var deras huvudsyfte. Tvärtom har både den enskilde skattebetalarens deklara-tionsarbete och myndigheternas taxeringsgöromål tillkrånglats och försvå-rats. Riksdagens revisorer genomförde år 1957 en undersökning av myn-digheternas erfarenheter av schablonavdragsreformen. Undersökningen gav vid handen, att allmän enighet syntes råda om att de nya reglernas syfte — förenklat deklara-tions- och taxeringsförfarande — icke uppnåtts under nämnda år. 1959 års revisorer har företagit en förnyad undersökning om erfarenheterna av reformen efter ytterligare två år. Även om intrycken nu-mera är långtmera positiva, så innebär detta icke, framhåller revisorerna, att vederbörande myndigheter finner förhållandena helt tillfredsställande. Revisorerna uttalar:

Det är enligt revisorernas mening också uppenbart att schablonavdragen, även om de medfört vissa praktiska fördelar, alltjämt vålla icke obetydliga svårigheter i tekniskt avseende. Speciellt synas avdragen under inkomst av tjänst och för försäkringspremier m. m. vålla besvär för både deklaranterna och taxeringsmyndigheterna. Icke minst de sistnämnda förorsakas mycket arbete genom att de nödgas rätta deklara-tionerna i de fall, då deklaranterna icke själva förstått att göra schablonavdrag med åsyftade belopp. Härige-nom nödgas vederbörande myndigheter sätta till tid, som eljest kunde an-vändas till att granska exempelvis mera svårkontrollerade deklara-tioner. Vidare kan det ifrågasättas om icke schablonavdraget för försäkringspremier motverkar det syfte som ursprungligen låg till grund för försäkrings-avdragets införande, nämligen att uppmuntra till anskaffandet av ett önskvärt försäkringsskydd. Schablonavdraget under inkomst av tjänst synes för att möjliggöra förhöjt avdrag locka till försök att konstruera utgifter, vilka sammantagna överstiga med någon krona jämnt hundratal kronor.

Revisorernas förnyade framställning styrker vår tidigare redovisade upp-fattning att en viss justering av schablonavdragen bör företagas. Vi föreslår följande justeringar:

1. Omkostnadsavdraget skall vid taxeringen uppföras med visst belopp, dock alltid lägst 100 kronor. Avrundningen uppåt till närmaste hundrat kronor slopas.
2. Med bibehållande av nuvarande maximikronor skall försäkringsavdraget få utnyttjas till det belopp som motsvaras av erlagda premier. Schabloniseringen av försäkringsavdragen, som innebär att ett visst minimiavdrag för försäkringspremier alltid skall få göras *oavsett* storleken av faktiskt erlagda premier, bör således slopas.
3. Den beskattningsbara inkomsten skall i enlighet med tidigare gällande regler avrundas nedåt till närmaste tiotal kronor.

Vi vill särskilt framhålla, att vårt förslag innebär att det s. k. löntagaravdraget kvarstår orubbat.

Totalt medför de föreslagna justeringarna ett inkomsttillskott för statsverket av ca 70 milj. kr. för helt år. Vidare uppkommer en ökning av kommunernas skatteunderlag, som för dem betyder en inkomstförstärkning med 60 milj. kr. för helt år.

Ändringen i schablonavdragsreglerna föreslås gälla fr. o. m. 1962 års taxering. Den medför ändringar i 31 § 2 mom., 40 §, 50 § 2 mom. och 51 § kommunalskattelagen jämte i anvisningarna till 62 § samma lag, vidare i 9 § 2, 3 och 4 mom. förordningen om statlig inkomstskatt samt i 8 § förmögenhetsskatteförordningen. Ändring får även ske i uppbördsförordningen (4 §).

Under hänvisning till det anförda hemställes,

A. att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i ifrågasvarande skatteförfattningar, att det s. k. omkostnadsavdraget skall uppföras med i deklARATIONEN redovisat belopp, dock lägst 100 kronor, att med bibehållande av nuvarande maximisummor försäkringsavdraget endast får utnyttjas till det belopp som motsvaras av erlagda premier samt att avrundning av den beskattningsbara inkomsten skall ske nedåt till jämna tiotal kronor, samt

B. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext.

Stockholm den 27 januari 1960

Bertil Ohlin

Wald. Svensson

O. Malmborg

Sven Wedén

Manne Ståhl

Bertil v. Friesen

Sven Gustafson

Henning Gustafsson

i Göteborg

i Skellefteå